

SULTAN ABDÜLHAMİT HAN'DAN GÜMÜŞHANEVÎ HAZRETLERİNE GELEN İFTAR DAVETİ

YAZAN: ADEM EZBER

İlk gördüğüm günden beri etkisi altında kaldığım bir mezarlık! İstanbul Süleymaniye Camisi Mezarlığı. Çoğu mezar taşında Gümüşhane doğumlu olmadıkları halde "Gümüşhaneli!" yazmakta.

Neredeyse çoğu Gümüşhaneli hemşerilerimiz gibi benimde çok sonraları hayatını öğrenebildiğim, bir ünlü şahsiyetin eğitim metodu, dergâhı, tekkesi sayesinde olmuştu bunlar.

"Gümüşhaneli Ahmed Ziyaüddin Hz.(Gümüşhanevi)"

Bu büyük insan, nasip olmuş Gümüşhane'de dünyaya gelmiş, 10 yaşında Gümüşhane'den ayrılmak durumunda kalmıştır. İlim yolunda çok gayret sarf etmiş İstanbul'da tek başına kalıp ders alacak cesareti göstermiş, onun icazet alarak öğrencilere ders vermeye başlamıştır. İlme olan isteği, gayreti ve başarısı nedeniyle kendisine "Ziyaeddin" yani "İlmin ışığı" denilmiştir. Ders gördüğü yerler normal medreseler değil, padişah hocalarının ders verdiği Beyazıt ve Mahmud Paşa medreseleri idi.

İstanbul'da eğitim hayatına devam ederken bir rüya görmüş ve tesiri tüm hayatı boyunca kendisini etkilemiştir. Her şey Süleymaniye Camisi etrafında yaşanmıştır. Sonraları maddi ilimlerde ne kadar ilerlense bile bir yönün eksik olduğunun farkına varır ve manevi eğitim için bir hocaya intisap etmek ister. Malesef intisap etmek istediği hoca onu kabul etmez. Aylar sonar tanımadığı birisi onu sohbet ortamında görüp ismi ile ona hitap ederek; -Eğitimin bizden olacaktır deyip, manevi yolculuğa başlarlar. (Şems ve Mevlana gibi)

Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi Hz. Maddi ilimlerde yükseldiği gibi manevi ilimlerde de kısa zamanda kemâle erer. Tasavvuf neşrine başlayınca büyük bir kitleye ulaşır. Sohbet tarzı, icazet metodu, döneminin ilerisinde oluşu, hem dünya hem ahiret için çalışmayı önermesi, sosyal hayattan kopmayı, kısaca farklı oluşu etki ve büyümesine vesile olmuş.

Bab-ı Ali karşısında olan dergâhına (Fatma Sultan Camisi – Gümüşhaneli Dergâhı) çok sayıda saray yetkilileri sohbetlere katılarak nasipdar olmuşlardır. Bu ilgi Padişahlarında dikkatini çekmiş, siyasi deha Abdülhamid Han ile sırdaş olabilecek bir yakınlık yaşanmıştır.

Ve bu dönemlerden yaşanmış bir hatıra:

Padişah Sultan Abdulhamid Han'ın Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevî Hazretlerini İftara daveti

İçinde bulunduğumuz mübarek Ramazan ayından bir gün Abdülhamid Han, Gümüşhanevi Hz.'ni saray doktorlarından Dr. Reşit Ay aracılığı ile iftar için davet eder. Dr. Reşit bey iftar davetini sormadan kabul eder ve bu kabulü Gümüşhanevi'ye söyler. Gümüşhanevi, Dr. Reşit beye; -Neden bize sormadan daveti kabul ettiniz? diyerek sitem eder, lakin söz verilmiştir artık, davete icabet sünnettir diyerek katılmaya karar verir. Davet Yıldız sarayında verilecektir. Gümüşhanevi iftar için kendisini almaya gelen saray ait çift atlı faytonla yola çıkar. Trafik yoğundur (Malum İstanbul trafiği), arabacı iftara yetişebilmek için atlara kırbaçla vurup hızlandırmaya çalışır. Gümüşhanevi; -Hayvanlara eziyet etme evladım yetişiriz, diyerek arabacıyı sakinleştirir. Ve dediği gibi, iftara az vakit kala davete yetişirler.

Yıldız sarayı Büyük Mabeyn'de iftar için hazırlık yapılmış masalar kurulmuştur. Ezan okunur, davetliler yemeğe başlar, fakat Gümüşhanevi cebinden büyükçe olan mendilini (Eskiden Yağlık denirdi) çıkarır ve içine koyduğu "Kuru Pekmez" ve "Yufka'yı" çıkararak yemeğe başlar. Bunu gören Padişah Gümüşhanevi'nin hassasiyetini anlayarak; -Efendi Hazretleri bu devlet malı değildir rahat olunuz, kendi malımızdandır yiyebilirsiniz, der. Gümüşhanevi bunun üzerine; - Sultanım, bizim takip edenimiz çoktur, **Söylediğimizi yaşamamız lazım**, diyerek

kuru pekmez ve yufkaya devam eder.

İftar sonrası, akşam namazı için üst kata merdivenden çıkılırken Padişah Gümüşhanevi'nin koluna girer ve "-Bir keramet gösterse de şahit olsak" diye içinden geçirir.

Biran da Gümüşhanevi Durur ve Padişaha bakarak; "-Sultanım; Padişahımız kolumuza girdi ve merdivenleri birlikte çıkıyoruz, bundan büyük keramet mi olur" der. Abdestler tazelenir, saflar tutulur namaz için ama namazı kim kıldıracaktır. Tam bu esnada Gümüşhanevi cübbesini çıkararak Padişaha giydirir ve; -Sultanım hem halifemizsiniz hem de ev sahibimizsiniz diyerek namazı kıldırmasını talep eder. Böylece Akşam namazını Abdülhamid Han kıldırır ve davet nihayete erer.

İşte esas olan bu olsa gerek, hassas davranmak, hata değil en ufak şüpheden bile uzak kalmak, kalabilmek. Gümüşhanevi Hz. böyle bir bilince sahip bir şahsiyetmiş. Bir davete sığın bu anekdotlar dile getirilenler olsa da dile gelmeyen ne anlar yaşanmıştır kim bilir. Mütevazılık, maddi ve manevi ilmi derinlik, karşıdakine (insan ya da hayvan, yaratılmış) saygıyla müamele, tesirli olabilmek, karalı olmak ve daha nice ince nükteler.

Bu mübarek ramazan günlerinde hepimiz üzerimize düşen dersleri bu iftar davetinden çıkarmalıyız. Zaman aynı, insan aynı değişen sadece kişiler yani bizler.

Bu yaşanmış olayı bana anlatan değerli büyüğüm, tarih hocamız ve aynı zamanda Gümüşhanevi Hz.'ni gönülden seven, Süleyman Zeki Bağlan'a teşekkürlerimi sunuyorum. Bu yaşanmış olay, Şeyh Rıfat Efendinin oğlu Seyyit Tostcuoğlu aracılığı ile günümüze nakledilmiştir.

İnşallah güzel insanların daha nice bilmediğimiz böyle güzelliklerinin bizlere anlatması ümidiyle.

Araştırmacı Yazar: Adem Ezber

Kaynak: Süleyman Zeki Bağlan